

pokud je vznesen stranou, je úřad povinen vyřídit ve formě rozhodnutí ve smyslu hlavy IV. nař. č. 8/1928 Sb., tedy výměrem, který arci vzhledem k § 72, odst. 1 cit. nař. může být prohlášen i ústně, a že rozhodnutí, jímž se žádost o nahlédnutí do sporu vyřizuje, je způsobilé nabýti právní moci.

Šlo dále o otázku, zda úřadem příslušným ve smyslu § 23, odst. 1 nař. č. 8/1928 Sb. rozhodnouti o žádosti za povolení k nahlédnutí do spisu je jen úřad, který rozhodnutí, proti němuž strana chce hájiti svá práva, vydal, aneb i úřad nižší, zejména ten, který určitá stadia řízení z pověření úřadu rozhodujícího provedl, třebaže sám nějakého rozhodnutí nevydal.

Sluší tu především upozorniti, že v § 23, odst. 1 není vůbec stanoveno, který úřad jest příslušný stranám dovolovati, aby do spisu nebo do části spisu nahlédly. Avšak ustanovení § 23 je zařaděno v hlavě I., oddílu 3 nařízení č. 8/1928 Sb., kterýžto oddíl je nadepsán »styk úřadu se stranami«.

Za všech okolností je ve smyslu § 23, odst. 1 nař. č. 8/1928 Sb. povolán o žádosti o nahlédnutí do spisu rozhodovati onen úřad, o jehož spis in concreto jde, který tento spis pořídil, ovšem za předpokladu, že spis se u tohoto úřadu nalézá. Že tomu tak je, tomu nasvědčuje i úvaha, že by jinak právo strany do spisu nahlédnouti mohlo se státi téměř zcela ilusorním. Nutno totiž míti na mysli, že nařízení č. 8/1928 Sb. upravuje právo nahlížení do spisu za tím účelem, aby strany mohly znalostí spisu použití k hájení svých právních zájmů. Nejčastějším případem obhajoby právních zájmů bude zajisté instanční opravný prostředek. Kdyby mělo býti správným stanovisko, že o nahlédnutí do spisu může rozhodnouti pouze úřad, který rozhodnutí vydal, a nikoli úřad, který vykonal určité stadium řízení a u něhož správní spisy jsou, pak musela by strana podati žádost u úřadu rozhodnutí vydavšího. Ten by však musel teprve od úřadu nižšího, u něhož spisy jsou, tyto spisy vyžádati, aby mohl o žádosti strany rozhodnouti, načež by opět pravděpodobně musel spisy zaslati k úřadu své stoliice, u něhož by strana mohla do spisu nahlédnouti. Při tomto postupu by však odvolací lhůta § 75 nař. č. 8/1928 Sb. v nejčastějších případech již prošla, takže by straně bylo znemožněno na základě znalosti spisu své právní zájmy hájiti.

Nález ze dne 11. října 1938, č. 6195/35-7.

1. Proti úpravě cestovního účtu, podaného státním úředníkem, jak byla provedena zemským úřadem, je přípustno — nejde-li o nárok do 200 Kč (čl. 8, odst. 3 org. zák. č. 125/1927 Sb.) odvolání (nikoliv námítka) ve smyslu § 151, odst. 2 platov. zák.

2. Výnos ministerstva vnitra ze dne 16. května 1935, čís. B-5360-4/V 1935, pokud se jím stanoví i pro státní zaměstnance paušální náhrada 30 Kč za cestovní výlohy spojené s výkonem funkce zástupce dohlédacího úřadu při volbách do Národ. shro-

máždění a okresních zastupitelstev ve smyslu předpisů volebních řádů, není platnou normou.

V daném případě stěžovatel, předloživ cestovní účty, uplatnil tak své tvrzené nároky na náhradu výloh, jež mu vznikly výkonem služebních cest, které mu okresní úřad, resp. okresní náčelník jako jeho služební představený nařídil.

K likvidaci účtovaných výloh, resp. k rozhodnutí o nárocích cestovním účtem uplatněných by však nedošlo, kdyby stěžovatel cestovní účty nebyl podal, resp. o uplatnění svých nároků sám takto nezakročil.

Podává-li se pak již ze samotného pojmu »úpravy cestovního účtu«, t. j. výloh zaměstnancem účtovaných, že tento cestovní účet musí býti úředníkem nejprve podán, aby mohl býti vůbec upraven, je zřejmo, že úprava cestovního účtu neděje se z moci úřední, t. j. bez jakéhokoliv popudu se strany zaměstnance, nýbrž právě na jeho zákrok.

Stanoví-li pak odst. 2, § 151 plat. zák. č. 103/26 Sb., že nejde-li o úpravu z moci úřední, nýbrž na základě žádosti nebo přihlášky státního zaměstnance, je z rozhodnutí o takovém podání nebo přihlášce přípustno do 15 dnů odvolání k úřadu ústřednímu, je již z toho zřejmo, že rozhodnutí zemského úřadu, upravujícího cestovní účet státního zaměstnance, zásadně nemůže býti konečným.

Neboť dlužno-li, jak shora uvedeno, cestovní účet předložený státním zaměstnancem zemskému úřadu klásti na roveň »žádosti« nebo »přihlášce« ve smyslu odst. 2, § 151 P. Z., pak proti jeho úpravě provedené tímto úřadem, opravným prostředkem nejsou »námitky« ve smyslu odst. 1 cit. § (jak o tom chybně poučuje tiskopis cestovního účtu), nýbrž »odvolání« ve smyslu odst. 2 cit. §, podle něhož pak o tomto odvolání rozhoduje úřad ústřední.

Tato zásada vyplývající z § 151 P. Z. byla ovšem prolomena článkem 8 org. zák. č. 125/27 Sb., který v odst. 3 stanoví, že při sporech, jejichž předmětem jest pouze peněžité plnění nepřesahující částky 200 Kč, jest odvolání nepřípustno. Cit. předpis týká se ovšem jen řízení před úřady, o nichž mluví tento zákon. Poněvadž zemský úřad je takovým úřadem, platí předpis ten i na řízení o úpravě cestovního účtu úředníka politické správy, prováděné tímto úřadem.

§ 147 plat. zák. č. 103/1926 Sb. stanoví, že »vládním nařízením se upraví nárok na náhradu služebních výloh — zejména při úředních výkonech mimo úřad (úředních cestách, koniších), jakož i při cestách, za něž se poskytují náhrady podle obdoby předpisů platných pro úřední cesty, při přeložení, stěhování — jakož i veškeré otázky s tím souvisící.« Toto nařízení vládní nebylo dosud vydáno a platí tudíž ve smyslu ustanovení § 206 cit. zák. dosavadní předpisy v tomto směru vydané, jež se ve smyslu druhé věty cit. § a § 214 P. Z. zrušují teprve dnem účinnosti vládního nařízení upravujícího nárok na zmíněné

služební výlohy. Takovým dosavadním předpisem je mezi jinými též předpis § 58, odst. 2 služ. pragm. státně-zaměstnanecké, podle něhož řídí se nárok na normální diety na náhradu cestovních a substitučních výloh při služebním upotřebení mimo služební místo »podle předpisů o tom vydaných«. Předpisy těmito, jimž, pokud pocházejí z doby před převratem, zachována byla platnost i na území republiky Československé zákonem z 28. října 1918, č. 11 Sb. z. a n., sluší pak rozuměti — jak nss. již vícekrát vyslovil (srov. na př. Boh. A 4066/24, 9868/32 a j.), nejen zákony a nařízení v technickém slova smyslu, nýbrž i pouhé výnosy. Podle toho by tedy nejen usnesení vlády, ale i pouhý ministerský výnos mohl založiti nároky stát. zaměstnance, ovšem v předpokladu, že neruší se tím nároky, založené normou (předpisem) silnější (srovn. cit. již nález Boh. A 9868/32). Leč tu dlužno především uvážiti, že § 206 P. Z. mluví o »dosavadních předpisech« měl zřejmě na mysli jen předpisy vydané do doby jeho účinnosti, ježto zásadně v § 214 ruší výslovně § 58, odst. 2 služ. pragm. Stanoví-li pak § 147 P. Z., že nároky státních zaměstnanců toho druhu »upraví se vládním nařízením«, plyne z toho, že za účinnosti P. Z. nelze nároky takové upravovati jinak než cestou vládního nařízení, resp. po dobu účinnosti § 25 zák. č. 204/1932 Sb. cestou vládního usnesení, a je pak úprava taková pouhým ministerským výnosem nepřipustna, resp. nemohla by ani tehdy, kdyby proti dosavadním předpisům byla příznivější, založiti pro státního zaměstnance stihatelného nároku.

Výnos ministerstva vnitřní ze dne 16. května 1935, č. B-5360-4/V-35 nemá podle svého obsahu také ani povahu pouhého provedení některého dosavadního předpisu o paušalování cestovních výloh a také se na žádný takový předpis neodvolává.

Jestliže pak v daném případě byly uplatňovány podáním cestovních účtů zřejmě nároky na náhradu služebních výloh, tedy ty, o nichž mluví § 147 P. Z. a § 58, odst. 2 služební pragmatiky, nemohl žalovaný úřad posuzovati tvrzené nároky s hlediska pouhého výnosu ministerstva vnitřní, vydaného teprve po účinnosti P. Z., když té taková úprava po této době, pokud dosavadní nároky zkracuje, odporuje zákonu a v opačném případě opět není vůbec schopna stihatelné nároky založiti.

Nález ze dne 17. října 1938, č. 6582/35-8.

Volné úvaze při rozhodování podle § 6 známky novely z roku 1895, jakým podílem a obnosem případnou účastníkům k tíži útraty řízení a právního zastoupení, jsou určeny meze dané účelem zákona a podstatou věci.

Předpis § 6 známkové novely z roku 1895 stanoví v odst. 1. toto: Ve sporech o existenci známkového práva má ministr obchodu podle volného uvážení stanoviti, jakým podílem a obnosem případnou účastníkům k tíži útraty řízení a právního zastoupení.